

Rozkład materiału i plan dydaktyczny Planeta Nowa dla klasy 6

Nr lekcji	Temat lekcji	Treści nauczania	Główne cele lekcji w postaci wymagań edukacyjnych. Uczeń:	Zapis w nowej podstawie programowej	Proponowane środki dydaktyczne i procedury osiągnięcia celów
I. Współrzędne geograficzne					
1.	Czym są współrzędne geograficzne?	- cechy południków i równoleżników - podział kuli ziemskiej na półkulę wschodnią i półkulę zachodnią - podział kuli ziemskiej na półkulę północną i półkulę południową - długość geograficzna i szerokość geograficzna, współrzędne geograficzne - położenie geograficzne wybranych punktów na globusie i mapie - zastosowanie GPS do wyznaczania współrzędnych geograficznych	- wymienia cechy południków i równoleżników - wskazuje na globusie południki i równoleżniki - wskazuje południk 0°, półkulę wschodnią i półkulę zachodnią - wskazuje równik, półkulę północną i półkulę południową - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>współrzędne geograficzne, długość geograficzna i szerokość geograficzna</i> - podaje symbole oznaczające kierunki geograficzne - podaje zakres wartości długości geograficznej i szerokości geograficznej - odczytuje szerokość geograficzną i długość geograficzną wybranych punktów na globusie i mapie - wyznacza współrzędne geograficzne punktu, w którym się znajduje, za pomocą aplikacji obsługującej mapy w smartfonie lub w komputerze	VI.1 VI.2 VI.3	- podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 6 - atlas geograficzny - komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) - Multibook - globusy indukcyjne – rysowanie południków i równoleżników - globusy fizyczne – wskazywanie południków i równoleżników oraz półkul: północnej, południowej, wschodniej i zachodniej - praca z tekstem z podręcznika – omówienie cech południków i równoleżników - burza mózgów – współrzędne geograficzne, długość geograficzna i szerokość geograficzna - omówienie zasad działania odbiorników GPS
2.	Współrzędne geograficzne – ćwiczenia	- lokalizowanie miejsc na powierzchni Ziemi za pomocą współrzędnych geograficznych - rozciągłość południkowa i rozciągłość równoleżnikowa	- określa położenie matematyczno-geograficzne punktów i obszarów na mapach świata i Europy sporządzonych w różnych skalach - wyznacza współrzędne geograficzne na podstawie mapy drogowej - odszukuje obiekty na mapie na podstawie podanych współrzędnych geograficznych - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>rozciągłość południkowa, rozciągłość równoleżnikowa</i> - oblicza rozciągłość południkową i rozciągłość równoleżnikową wybranych obszarów na Ziemi - wyznacza w terenie współrzędne geograficzne dowolnych punktów za pomocą mapy i GPS	VI.1 VI.2 VI.3	- podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 6 - atlas geograficzny - komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) - Multibook - określanie położenia matematyczno-geograficznego punktów i obszarów na mapach świata i Europy sporządzonych w różnych skalach - ćwiczenia w wyznaczaniu współrzędnych geograficznych na globusie oraz na mapach ogólnogeograficznych i drogowych - ćwiczenia we wskazywaniu obiektów na mapie na podstawie współrzędnych geograficznych - obliczanie rozciągłości południkowej i rozciągłości równoleżnikowej między dwoma punktami na mapie - prezentowanie przykładów praktycznego wykorzystania odbiorników GPS
3.	Sprawdzenie wiadomości z rozdziału <i>Współrzędne geograficzne</i> Test sprawdzający – Książka Nauczyciela				

Nr lekcji	Temat lekcji	Treści nauczania	Główne cele lekcji w postaci wymagań edukacyjnych. Uczeń:	Zapis w nowej podstawie programowej	Proponowane środki dydaktyczne i procedury osiągnięcia celów
III. Ruchy Ziemi					
4.	Ziemia w Układzie Słonecznym	- budowa Układu Słonecznego - rodzaje ciał niebieskich w Układzie Słonecznym	- opisuje budowę Układu Słonecznego - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>gwiazda, planeta, planetoida, meteor, meteoroid, kometa</i> - podaje różnicę między gwiazdą a planetą - rozpoznaje rodzaje ciał niebieskich przedstawianych na ilustracji i podaje ich nazwy	V	- podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 6 - atlas geograficzny - komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) - Multibook - praca z tekstem z podręcznika – znaczenie terminów: <i>gwiazda, planeta, planetoida, meteor, meteoroid, kometa</i> - analiza infografiki <i>Planety Układu Słonecznego</i> - burza mózgów – różnice między Ziemią a innymi planetami Układu Słonecznego
5.	Ruch obrotowy Ziemi	- cechy ruchu obrotowego Ziemi - następstwa ruchu obrotowego Ziemi: dzień i noc oraz pozorna wędrówka Słońca po niebie - pozorna wędrówka Słońca po niebie w różnych porach roku - obserwacja pozornej wędrówki Słońca po niebie z użyciem gnomonu - związek między ruchem obrotowym Ziemi a występowaniem stref czasowych - umowna linia zmiany daty	- wyjaśnia znaczenie terminów: <i>ruch obrotowy Ziemi, doba, górowanie Słońca, wysokość górowania Słońca</i> - demonstruje ruch obrotowy Ziemi z wykorzystaniem modeli Słońca i Ziemi (globusa) - podaje cechy ruchu obrotowego Ziemi - wymienia następstwa ruchu obrotowego Ziemi - omawia na podstawie ilustracji występowanie dnia i nocy jako głównego następstwa ruchu obrotowego Ziemi - omawia pozorną wędrówkę Słońca po niebie na podstawie ilustracji - omawia wędrówkę Słońca po niebie w różnych porach roku na podstawie ilustracji - wyjaśnia na podstawie ilustracji zależność między kątem padania promieni słonecznych a długością cienia gnomonu lub cienia drzewa - wyjaśnia zależność między ruchem obrotowym a różnicą czasu na Ziemi - omawia przebieg linii zmiany daty	V.1 V.2 V.3	- podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 6 - atlas geograficzny - komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) - Multibook - demonstracja ruchu obrotowego Ziemi z wykorzystaniem modeli - analiza ilustracji – postęp ruchu obrotowego Ziemi na przykładzie południka przechodzącego przez Warszawę - analiza ilustracji – pozorna wędrówka Słońca po niebie w różnych porach roku - analiza mapy stref czasowych i przebiegu linii zmiany daty - prezentacja multimedialna – następstwa ruchu obrotowego Ziemi - analiza ilustracji – obserwacja pozornej wędrówki Słońca z użyciem gnomonu
6.	Ruch obiegowy Ziemi	- cechy ruchu obiegowego Ziemi - zmiany oświetlenia Ziemi podczas ruchu obiegowego w pierwszych dniach astronomicznych pór roku - zmiany długości dnia i nocy w ciągu roku - zjawiska dnia polarnego i nocy polarnej	- demonstruje ruch obiegowy Ziemi z wykorzystaniem modeli - omawia cechy ruchu obiegowego Ziemi - przedstawia zmiany w oświetleniu Ziemi w pierwszych dniach astronomicznych pór roku na podstawie ilustracji - wyjaśnia, jak się zmienia wysokość górowania Słońca w różnych miejscach na Ziemi - omawia zmiany długości dnia i nocy w ciągu roku - wyjaśnia przyczyny występowania dnia polarnego i nocy polarnej	V.4 V.5	- podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 6 - atlas geograficzny - komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) - Multibook - demonstracja ruchu obiegowego Ziemi z wykorzystaniem modeli - analiza ilustracji – zmiany w oświetleniu Ziemi w pierwszych dniach astronomicznych pór roku - analiza tekstu w podręczniku <i>Jak się zmienia długość dnia i nocy w ciągu roku?</i> - prezentacja multimedialna – następstwa ruchu obiegowego Ziemi

Nr lekcji	Temat lekcji	Treści nauczania	Główne cele lekcji w postaci wymagań edukacyjnych. Uczeń:	Zapis w nowej podstawie programowej	Proponowane środki dydaktyczne i procedury osiągania celów
7.	Strefy oświetlenia Ziemi	- kryteria wyróżniania stref oświetlenia Ziemi i przebieg granic tych stref - cechy stref oświetlenia Ziemi - oświetlenie Ziemi a różnicowanie klimatu i krajobrazów	- wymienia kryteria wyróżniania stref oświetlenia Ziemi - wskazuje na mapie i globusie strefy oświetlenia Ziemi oraz przebieg granic tych stref - charakteryzuje strefy oświetlenia Ziemi - z uwzględnieniem wysokości górowania Słońca, czasu trwania dnia i nocy oraz występowania pór roku - wykazuje związek między ruchem obiegowym Ziemi a strefami jej oświetlenia oraz strefowym różnicowaniem klimatów i krajobrazów na Ziemi na podstawie map	V.6	- podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 6 - atlas geograficzny - komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) - Multibook - analiza infografiki z podręcznika <i>Charakterystyka stref oświetlenia Ziemi</i> - wskazywanie na globusie i mapie ogólnogeograficznej stref oświetlenia Ziemi i granic tych stref - charakteryzowanie na podstawie ilustracji stref oświetlenia Ziemi z uwzględnieniem wysokości górowania Słońca, czasu trwania dnia i nocy oraz występowania pór roku - wykazywanie związku między ruchem obiegowym Ziemi a strefami jej oświetlenia oraz strefowym różnicowaniem klimatów i krajobrazów na Ziemi na podstawie mapy stref klimatycznych i mapy stref krajobrazowych – zamieszczonych w podręczniku
8.	Lekcja powtórzeniowa		Badanie osiągnięć ucznia i efektów kształcenia	V.1 V.2 V.3 V.4 V.5. V.6	- podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 6 - atlas geograficzny - komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) - Multibook
9.	Sprawdzenie wiadomości z rozdziału <i>Ruchy Ziemi</i> Test sprawdzający – Książka Nauczyciela				
III. Środowisko przyrodnicze i ludność Europy					
10.	Położenie i ukształtowanie powierzchni Europy	- położenie i granice kontynentu europejskiego - linia brzegowa Europy - wybrane typy wybrzeży - ukształtowanie powierzchni Europy	- omawia położenie Europy i przebieg jej granic na podstawie mapy ogólnogeograficznej Europy - charakteryzuje linię brzegową Europy na podstawie mapy ogólnogeograficznej - wymienia czynniki decydujące o długości linii brzegowej Europy - uczeń rozpoznaje przykładowe typy wybrzeży w Europie przedstawione na fotografiach. - opisuje ukształtowanie powierzchni Europy na podstawie mapy ogólnogeograficznej Europy - porównuje ukształtowanie powierzchni północnej i południowej oraz wschodniej i zachodniej części Europy	VII.1 VII.3	- podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 6 - atlas geograficzny - komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) - Multibook - omówienie położenia i przebiegu granic Europy i charakteryzowanie jej linii brzegowej z wykorzystaniem mapy ogólnogeograficznej - analiza infografiki w podręczniku <i>Linia brzegowa Europy</i> - opisywanie ukształtowania powierzchni Europy na podstawie mapy ogólnogeograficznej tego kontynentu - analiza porównawcza – ukształtowanie powierzchni północnej i południowej oraz wschodniej i zachodniej części Europy

Nr lekcji	Temat lekcji	Treści nauczania	Główne cele lekcji w postaci wymagań edukacyjnych. Uczeń:	Zapis w nowej podstawie programowej	Proponowane środki dydaktyczne i procedury osiągnięcia celów
11.	Wulkany i trzęsienia ziemi na Islandii	• budowa płytowa litosfery • położenie geograficzne Islandii • położenie Islandii na granicy płyt litosfery • elementy krajobrazu Islandii: gorące źródła, wulkany • wpływ budowy geologicznej na występowanie wulkanów i trzęsień ziemi na Islandii • obszary występowania trzęsień ziemi i wulkanów na świecie • skutki wybuchów wulkanów i trzęsień ziemi	• omawia budowę płytową litosfery na podstawie mapy świata • opisuje położenie geograficzne Islandii na podstawie mapy ogólnogeograficznej świata • charakteryzuje położenie Islandii na granicy płyt litosfery na podstawie mapy geologicznej świata • wymienia charakterystyczne elementy krajobrazu Islandii na podstawie fotografii • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>wulkan, magma, erupcja, bazalt</i> • opisuje warunki występowania gejzerów na Islandii • wyjaśnia wpływ położenia Islandii na granicy płyt litosfery na występowanie tam wulkanów i trzęsień ziemi • wymienia przykłady innych obszarów występowania trzęsień ziemi i wulkanów na świecie na podstawie mapy geologicznej i ogólnogeograficznej • omawia skutki wybuchów wulkanów i trzęsień ziemi na podstawie dodatkowych źródeł informacji	VII.4	• podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 6 • atlas geograficzny • komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • Multibook • omówienie budowy płytowej litosfery na podstawie mapy świata • opisanie położenia geograficznego Islandii na podstawie mapy ogólnogeograficznej świata • omówienie położenia Islandii na podstawie mapy płyt litosfery z podręcznika oraz infografiki <i>Położenie Islandii na granicy płyt litosfery</i> • analiza fotografii – charakterystyczne elementy krajobrazu Islandii • analiza wpływu położenia Islandii na granicy płyt litosfery na występowanie tam wulkanów i trzęsień ziemi na podstawie mapy geologicznej • analiza mapy – inne obszary występowania trzęsień ziemi i wulkanów na świecie • prezentacja multimedialna lub wyświetlanie filmu na temat skutków wybuchów wulkanów i trzęsień ziemi
12.	Zróżnicowanie klimatyczne Europy	• czynniki kształtujące klimat Europy: oświetlenie Ziemi, położenie między Oceanem Atlantyckim a Azją, prądy morskie, ukształtowanie powierzchni • strefy klimatyczne oraz typy i odmiany klimatu w Europie • cechy różnych typów i odmian klimatu Europy • klimat a roślinność Europy	• wymienia czynniki wpływające na zróżnicowanie klimatyczne Europy • określa na podstawie mapy, w których strefach oświetlenia Ziemi leży Europa • przedstawia kryteria wyróżniania stref klimatycznych i odmiany strefy klimatyczne oraz wybrane typy i odmiany klimatu na podstawie mapy klimatycznej Europy • podaje różnice między strefami klimatycznymi występującymi w Europie • omawia cechy różnych typów i odmian klimatu Europy na podstawie klimatogramów • wskazuje na mapie klimatycznej Europy obszary, na których panują różne typy oraz odmiany klimatu • omawia strefy klimatyczne oraz charakterystyczną roślinność w Europie na podstawie klimatogramów i fotografii	VII.5	• podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 6 • atlas geograficzny • komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • Multibook • omówienie czynników wpływających na zróżnicowanie klimatyczne Europy na podstawie mapy ogólnogeograficznej • określanie, w których strefach oświetlenia Ziemi leży Europa • analiza tekstu z podręcznika dotyczącego kryteriów wyróżniania stref klimatycznych • analiza stref klimatycznych oraz wybranych typów i odmian klimatu z wykorzystaniem mapy klimatycznej Europy • burza mózgów – różnice między poszczególnymi strefami klimatycznymi Europy • omówienie cech różnych typów i odmian klimatu Europy na podstawie klimatogramów • wskazywanie na mapie klimatycznej Europy obszarów, na których występują różne typy i odmiany klimatu • omówienie stref klimatycznych i charakterystycznej dla nich roślinności na podstawie klimatogramów i fotografii

Nr lekcji	Temat lekcji	Treści nauczania	Główne cele lekcji w postaci wymagań edukacyjnych. Uczeń:	Zapis w nowej podstawie programowej	Proponowane środki dydaktyczne i procedury osiągania celów
13.	Podział polityczny Europy	• liczba państw Europy • zmiany na mapie politycznej Europy pod koniec XX w. • przyczyny i skutki integracji europejskiej • rola Unii Europejskiej w przemianach społecznych i gospodarczych Europy	Uczeń: • wymienia największe i najmniejsze kraje Europy oraz wskazuje je na mapie politycznej • wymienia państwa powstałe na przełomie lat 80. i 90. XX w. i wskazuje je na mapie politycznej Europy • wyjaśnia, w jakim celu powstała Unia Europejska • przedstawia rolę Unii Europejskiej w przemianach społecznych i gospodarczych Europy	VII.2	• podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 6 • atlas geograficzny • komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • Multibook • wskazywanie na mapie politycznej największych i najmniejszych krajów Europy • analiza zmian na mapie politycznej Europy pod koniec XX w. • wskazywanie na mapie politycznej Europy nowych państw powstałych na przełomie lat 80. i 90. XX w. • burza mózgów – znaczenie Unii Europejskiej na świecie oraz dla mieszkańców państw członkowskich
14.	Rozmieszczenie ludności. Starzenie się społeczeństw	• czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności w Europie • gęstość zaludnienia w Europie • liczba ludności Europy na tle liczby ludności świata • zmiany liczby ludności Europy • struktura wieku i płci ludności Europy • piramidy wieku i płci społeczeństwa młodego i społeczeństwa starzejącego się w Europie • proces starzenia się ludności w Europie i jego konsekwencje	• wymienia czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności w Europie • charakteryzuje zróżnicowanie rozmieszczenia ludności w Europie • omawia gęstość zaludnienia w Europie na podstawie mapy • porównuje liczbę ludności Europy z liczbą ludności pozostałych kontynentów na podstawie wykresu • przedstawia zmiany liczby ludności Europy • analizuje strukturę ludności na podstawie przykładowej piramidy wieku i płci • porównuje piramidy wieku i płci społeczeństwa młodego i społeczeństwa starzejącego się w Europie • analizuje przyczyny i konsekwencje starzenia się społeczeństw w Europie	VII.6 VII.7	• podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 6 • atlas geograficzny • komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • Multibook • określanie czynników wpływających na rozmieszczenie ludności Europy z wykorzystaniem metody rybiego szkieletu • omawianie zróżnicowania rozmieszczenia ludności w Europie • analiza gęstości zaludnienia w Europie na podstawie mapy • analiza wykresu – porównywanie liczby ludności Europy z liczbą ludności innych kontynentów • analiza piramidy wieku i płci wybranego społeczeństwa, np. Polski • porównywanie piramid wieku i płci społeczeństwa młodego i społeczeństwa starzejącego się w Europie • praca z tekstem z podręcznika – przyczyny i skutki starzenia się społeczeństw w Europie

Nr lekcji	Temat lekcji	Treści nauczania	Główne cele lekcji w postaci wymagań edukacyjnych. Uczeń:	Zapis w nowej podstawie programowej	Proponowane środki dydaktyczne i procedury osiągnięcia celów
15.	Zróżnicowanie ludności Europy. Migracje	• przyczyny migracji ludności w Europie • kraje imigracyjne i emigracyjne w Europie • skutki migracji w Europie • grupy narodowościowe i językowe w krajach Europy • przyczyny zróżnicowania narodowościowego i językowego ludności Europy • zróżnicowanie religijne i kulturowe Europy oraz jego skutki	• wyjaśnia przyczyny migracji ludności w Europie • wymienia kraje imigracyjne i emigracyjne w Europie • omawia przyczyny nielegalnej migracji do Europy • ocenia skutki migracji w Europie • wymienia grupy narodowościowe i językowe w Europie • przedstawia przyczyny zróżnicowania narodowościowego i językowego ludności Europy • omawia zróżnicowanie kulturowe i religijne Europy • przedstawia skutki zróżnicowania kulturowego i religijnego ludności Europy	VII.8	• podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 6 • atlas geograficzny • komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • Multibook • analiza schematu z podręcznika <i>Przyczyny migracji</i> • praca z tekstem z podręcznika oraz mapą Europy – kraje imigracyjne i emigracyjne • omawianie przyczyn nielegalnej migracji do Europy • burza mózgów – skutki migracji w Europie • analiza mapy ludów zamieszkujących Europę • analiza przyczyn zróżnicowania narodowościowego i językowego ludności Europy • charakteryzowanie zróżnicowania kulturowego i religijnego ludności w Europie • praca z tekstem z podręcznika <i>Skutki zróżnicowania ludności Europy</i>
16.	Wielkie miasta Europy: Paryż i Londyn	• krajobraz wielkomiejski • największe miasta Europy i świata • warunki życia w mieście • podobieństwa i różnice między największymi miastami Europy – Londynem i Paryżem • znaczenie Londynu i Paryża na świecie	• wymienia cechy krajobrazu wielkomiejskiego • porównuje miasta Europy z miastami świata na podstawie wykresów • przedstawia zalety i wady życia w mieście • wskazuje podobieństwa i różnice między największymi miastami Europy – Londynem i Paryżem – na podstawie map • charakteryzuje rolę Londynu i Paryża w światowej gospodarce, polityce i kulturze oraz wymienia funkcje tych miast	VII.9	• podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 6 • atlas geograficzny • komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • Multibook • burza mózgów – krajobraz wielkomiejski • analiza wykresów słupkowych – największe miasta Europy i świata • mapa myśli – zalety i wady życia w mieście • wskazywanie największych miast Europy i świata na mapie politycznej lub ogólnogeograficznej • wskazywanie podobieństw i różnic między największymi miastami Europy – Londynem i Paryżem – na podstawie map układu przestrzennego • burza mózgów – znaczenie Paryża i Londynu w gospodarce, polityce i kulturze
17.	Lekcja powtórzeniowa		Badanie osiągnięć ucznia i efektów kształcenia	VII.1 VII.2 VII.3 VII.4 VII.5 VII.6 VII.7 VII.8 VII.9	• podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 6 • atlas geograficzny • komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • Multibook
18.	Sprawdzenie wiadomości z rozdziału Środowisko przyrodnicze i ludność Europy		Sprawdzenie wiadomości z rozdziału Środowisko przyrodnicze i ludność Europy		• Test sprawdzający – Książka Nauczyciela

Nr lekcji	Temat lekcji	Treści nauczania	Główne cele lekcji w postaci wymagań edukacyjnych. Uczeń:	Zapis w nowej podstawie programowej	Proponowane środki dydaktyczne i procedury osiągania celów
IV. Gospodarka Europy					
19.	Rolnictwo Danii i Węgier	• zadania i funkcje rolnictwa • warunki przyrodnicze i pozaprzrodnicze rozwoju rolnictwa w Europie • cechy środowiska przyrodniczego Danii i Węgier • Węgier wpływające na rozwój rolnictwa • struktura użytkowania ziemi w Danii • na Węgrzech i na Węgrzech w Danii i na Węgrzech • porównanie rolnictwa Danii i Węgier	• przedstawia zadania i funkcje rolnictwa jako ważnego sektora gospodarki w Europie • wymienia warunki przyrodnicze i pozaprzrodnicze rozwoju rolnictwa w Europie • porównuje sprzyjające rozwojowi rolnictwa cechy środowiska przyrodniczego Danii i Węgier na podstawie mapy • omawia strukturę upraw i hodowli zwierząt w Danii i na Węgrzech na podstawie wykresów i map tematycznych • porównuje cechy rolnictwa Danii i Węgier z uwzględnieniem wydajności rolnictwa na podstawie danych statystycznych	VII.10	• podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 6 • atlas geograficzny • komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • Multibook • praca z tekstem z podręcznika – zadania i funkcje rolnictwa jako sektora gospodarki w Europie • omawianie warunków przyrodniczych i pozaprzrodniczych rozwoju rolnictwa w Europie na podstawie map tematycznych i schematów • porównywanie sprzyjających rozwojowi rolnictwa cech środowiska przyrodniczego Danii i Węgier na podstawie mapy • omawianie struktury upraw i hodowli zwierząt w Danii i na Węgrzech na podstawie wykresów i map rolnictwa • analiza wykresów słupkowych – porównywanie cech rolnictwa Danii i Węgier z uwzględnieniem wydajności rolnictwa
20.	Przemysł i usługi we Francji	• zadania i funkcje przemysłu • działy przetwórstwa przemysłowego • czynniki rozwoju przemysłu we Francji • nowoczesny przemysł we Francji i technopolie • francuskie wyroby przemysłowe • nowoczesne usługi we Francji • struktura zatrudnienia we Francji według sektorów gospodarki oraz struktura PKB Francji	• wymienia przykłady produktów wytwarzanych w różnych działach przetwórstwa przemysłowego • omawia zadania i funkcje przemysłu jako sektora gospodarki • przedstawia główne działy przetwórstwa przemysłowego we Francji na podstawie diagramu kołowego • omawia czynniki rozwoju przemysłu we Francji • wskazuje na mapie Francji największe technopolie • wymienia przykłady działów nowoczesnego przemysłu we Francji • omawia znaczenie nowoczesnego przemysłu we Francji • wymienia znane i cenione na świecie francuskie wyroby przemysłowe • omawia znaczenie nowoczesnych usług we Francji • przedstawia strukturę zatrudnienia we Francji według sektorów gospodarki i strukturę PKB Francji na podstawie diagramów kołowych	VII.12	• podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 6 • atlas geograficzny • komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • Multibook • praca z tekstem – zadania i funkcje przemysłu • analiza diagramu kołowego – główne działy przetwórstwa przemysłowego we Francji • omawianie czynników rozwoju przemysłu we Francji na podstawie tekstu z podręcznika • analiza mapy gospodarczej z podręcznika – rozmieszczenie działów nowoczesnego przetwórstwa przemysłowego oraz technopolii • metody aktywuizujące (np. burza mózgów – znane i cenione na świecie francuskie wyroby przemysłowe) • omawianie znaczenia nowoczesnych usług we Francji na podstawie tekstu i fotografii • analiza diagramów kołowych – struktura zatrudnienia we Francji według sektorów gospodarki i struktury PKB Francji

Nr lekcji	Temat lekcji	Treści nauczania	Główne cele lekcji w postaci wymagań edukacyjnych. Uczeń:	Zapis w nowej podstawie programowej	Proponowane środki dydaktyczne i procedury osiągania celów
21.	Energetyka w Europie	• odnawialne i nieodnawialne źródła energii • związek między cechami środowiska przyrodniczego wybranych krajów Europy a wykorzystaniem różnych źródeł energii • struktura produkcji energii elektrycznej w wybranych krajach Europy • rodzaje elektrowni • zalety i wady różnych rodzajów elektrowni • odnawialne źródła energii w Europie • zmiany w stopniu wykorzystania źródeł energii w Europie w XX i XXI w.	• podaje przykłady odnawialnych i nieodnawialnych źródeł energii • wymienia czynniki wpływające na strukturę produkcji energii w Europie • omawia wpływ środowiska przyrodniczego wybranych krajów Europy na wykorzystanie różnych źródeł energii • omawia strukturę produkcji energii w wybranych krajach Europy na podstawie diagramów kołowych • wymienia rodzajów elektrowni • przedstawia zalety i wady różnych rodzajów elektrowni • omawia zmiany w stopniu wykorzystania źródeł energii w Unii Europejskiej w XX i XXI w. na podstawie wykresu	VII.11	• podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 6 • atlas geograficzny • komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • Multibook • analiza schematu <i>Źródła energii elektrycznej</i> • analiza czynników wpływających na strukturę produkcji energii w Europie • omawianie wpływu środowiska przyrodniczego wybranych krajów Europy na wykorzystanie różnych źródeł energii • analiza mapy i diagramów kołowych – struktura produkcji energii w wybranych krajach Europy • porównanie rodzajów elektrowni na podstawie fotografii • określanie zalet i wad różnych rodzajów elektrowni z użyciem metody rybiego szkieletu • omawianie zmian w stopniu wykorzystania źródeł energii w Unii Europejskiej w XX i XXI w. na podstawie wykresu
22.	Turystyka w Europie Południowej	• walory przyrodnicze i walory kulturowe Europy Południowej • infrastruktura turystyczna krajów śródziemnomorskich • atrakcje turystyczne w wybranych krajach Europy Południowej • rola turystyki w gospodarce krajów Europy Południowej	• omawia walory przyrodnicze i walory kulturowe Europy Południowej na podstawie mapy ogólnogeograficznej i fotografii • wymienia elementy infrastruktury turystycznej w krajach śródziemnomorskich na podstawie fotografii • wymienia atrakcje turystyczne w wybranych krajach Europy Południowej na podstawie mapy tematycznej i fotografii • omawia znaczenie turystyki dla krajów śródziemnomorskich z wykorzystaniem wykresów dotyczących liczby turystów i wysokości przychodów z turystyki	VII.13	• podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 6 • atlas geograficzny • komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • Multibook • omawianie walorów przyrodniczych i kulturowych Europy Południowej na podstawie mapy ogólnogeograficznej i fotografii • omawianie elementów infrastruktury turystycznej w krajach śródziemnomorskich na podstawie fotografii i tekstu z podręcznika • wymienianie atrakcji turystycznych w wybranych krajach Europy Południowej na podstawie infografiki <i>Atrakcje turystyczne Europy Południowej</i> • analiza wykresów dotyczących liczby turystów odwiedzających wybrane państwa oraz wielkości wpływów z turystyki – znaczenie turystyki dla krajów śródziemnomorskich • pogadanka na temat roli turystyki w gospodarce krajów Europy Południowej
23.	Lekcja powtórzeniowa		Badanie osiągnięć ucznia i efektów kształcenia	VII.10 VII.11 VII.12 VII.13 VII.14	• podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 6 • atlas geograficzny • komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • Multibook
24.	Sprawdzenie wiadomości z rozdziału <i>Gospodarka Europy</i> • Test sprawdzający – Książka Nauczyciela				

Nr lekcji	Temat lekcji	Treści nauczania	Główne cele lekcji w postaci wymagań edukacyjnych. Uczeń:	Zapis w nowej podstawie programowej	Proponowane środki dydaktyczne i procedury osiągania celów
V. Sąsiedzi Polski					
25.	Zmiany w przemyśle Niemiec	- rola przemysłu w niemieckiej gospodarce - zmiany zachodzące w przemyśle w Niemczech od lat 60. XX w. - restrukturyzacja przemysłu w Nadrenii Północnej-Westfalii - nowoczesne przetwórstwo przemysłowe - działalność sektora kreatywnego w Nadrenii Północnej-Westfalii	- omawia rolę i znaczenie przemysłu w niemieckiej gospodarce - analizuje strukturę zatrudnienia w przemyśle w Niemczech - omawia przyczyny zmian zapoczątkowanych w przemyśle w Niemczech w latach 60. XX w. - przedstawia główne kierunki zmian w przemyśle w Nadrenii Północnej-Westfalii na podstawie mapy i fotografii - charakteryzuje nowoczesne przetwórstwo przemysłowe w Nadrenii Północnej-Westfalii na podstawie mapy - wyjaśnia, czym jest sektor kreatywny i jakie jest jego znaczenie w Nadrenii Północnej-Westfalii	VIII.1	- podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 6 - atlas geograficzny - komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) - Multibook - pogadanka wprowadzająca – rola i znaczenie przemysłu w gospodarce niemieckiej - analiza struktury zatrudnienia w poszczególnych działach przemysłu w Niemczech na podstawie diagramu kołowego - omawianie na podstawie tekstu z podręcznika przyczyn zmian zachodzących w przemyśle w Niemczech od lat 60. XX w. - przedstawianie głównych kierunków zmian w przemyśle w Nadrenii Północnej-Westfalii na podstawie fotografii oraz infografiki <i>Nowoczesny przemysł Nadrenii Północnej-Westfalii</i> - prezentacja multimedialna – rola sektora kreatywnego w Nadrenii Północnej-Westfalii
26.	Turystyczne atrakcje Czech i Słowacji	- środowisko przyrodnicze Czech i Słowacji - walory przyrodnicze i kulturowe Czech i Słowacji - znaczenie turystyki w Czechach i na Słowacji - obiekty z <i>Listy światowego dziedzictwa UNESCO</i> znajdujące się w Czechach i na Słowacji	- charakteryzuje środowisko przyrodnicze Czech i Słowacji na podstawie mapy ogólnogeograficznej - wymienia podobieństwa i różnice między środowiskiem przyrodniczym Czech a środowiskiem przyrodniczym Słowacji - wymienia walory przyrodnicze i kulturowe Czech i Słowacji - omawia znaczenie turystyki aktywnej na Słowacji - wymienia przykładowe obiekty z <i>Listy światowego dziedzictwa UNESCO</i> znajdujące się w Czechach i na Słowacji - uzasadnia, że Czechy i Słowacja to kraje atrakcyjne pod względem turystycznym	VIII.3	- podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 6 - atlas geograficzny - komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) - Multibook - omawianie cech środowiska przyrodniczego Czech i Słowacji z wykorzystaniem mapy ogólnogeograficznej - burza mózgów – podobieństwa i różnice między środowiskiem przyrodniczym Czech a środowiskiem przyrodniczym Słowacji - charakteryzowanie walorów przyrodniczych i kulturowych Czech i Słowacji na podstawie tekstu, mapy oraz fotografii z podręcznika - omawianie znaczenia turystyki aktywnej na Słowacji - prezentacja multimedialna – skarby z <i>Listy światowego dziedzictwa UNESCO</i> znajdujące się w Czechach i na Słowacji, analiza infografiki - przygotowanie listy argumentów uzasadniających tezę, że Czechy i Słowacja to kraje atrakcyjne pod względem turystycznym

Nr lekcji	Temat lekcji	Treści nauczania	Główne cele lekcji w postaci wymagań edukacyjnych. Uczeń:	Zapis w nowej podstawie programowej	Proponowane środki dydaktyczne i procedury osiągnięcia celów
27.	Dziedzictwo przyrodnicze i kulturowe Litwy i Białorusi	• środowisko przyrodnicze Litwy i Białorusi • czynniki wpływające na atrakcyjność turystyczną Litwy i Białorusi • atrakcje turystyczne Litwy i Białorusi	Uczeń: • charakteryzuje środowisko przyrodniczego Litwy i Białorusi na podstawie map ogólnogeograficznych • porównuje walory przyrodnicze Litwy i Białorusi na podstawie map i fotografii • przedstawia atrakcje turystyczne Litwy i Białorusi na podstawie mapy i fotografii • korzystając z mapy, projektuje wycieczkę na Litwę i Białoruś	VIII.2	• podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 6 • atlas geograficzny • komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • Multibook • analiza mapy ogólnogeograficznej – cechy środowiska przyrodniczego Litwy i Białorusi • porównywanie walorów przyrodniczych Litwy i Białorusi na podstawie mapy ogólnogeograficznej i fotografii • przedstawianie atrakcji turystycznych Litwy i Białorusi na podstawie mapy i fotografii • burza mózgów – czynniki wpływające na atrakcyjność turystyczną Litwy i Białorusi • projektowanie wycieczki na Litwę i Białoruś z wykorzystaniem map, fotografii i innych źródeł
28.	Współczesne problemy Ukrainy	• warunki naturalne Ukrainy • surowce mineralne Ukrainy • gospodarka Ukrainy • konflikty na Ukrainie i ich konsekwencje • problemy ludności na Ukrainie	• omawia warunki naturalne Ukrainy na podstawie mapy ogólnogeograficznej • wymienia cechy środowiska przyrodniczego Ukrainy sprzyjające rozwojowi gospodarki • wymienia surowce mineralne Ukrainy na podstawie mapy • podaje przyczyny konfliktów na Ukrainie • wskazuje na mapie obszary, nad którymi Ukraina utraciła kontrolę • podaje konsekwencje gospodarcze konfliktów na Ukrainie • omawia przyczyny zmian liczby ludności Ukrainy	VIII.4	• podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 6 • atlas geograficzny • komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • Multibook • omawianie warunków naturalnych Ukrainy na podstawie mapy ogólnogeograficznej • praca z mapą ogólnogeograficzną – cechy środowiska przyrodniczego Ukrainy, które sprzyjają rozwojowi gospodarki • analiza mapy gospodarczej – występowanie surowców mineralnych na Ukrainie • określanie przyczyn konfliktów na Ukrainie – sporządzenie osi czasu przedstawiającej przebieg wydarzeń politycznych • praca z mapą – wskazywanie obszarów objętych konfliktami • praca z mapą – konsekwencje gospodarcze konfliktów na Ukrainie • charakteryzowanie przyczyn problemów ludnościowych na Ukrainie z wykorzystaniem wykresu i schematu

Nr lekcji	Temat lekcji	Treści nauczania	Główne cele lekcji w postaci wymagań edukacyjnych. Uczeń:	Zapis w nowej podstawie programowej	Proponowane środki dydaktyczne i procedury osiągania celów
29.	Zróżnicowanie przyrodnicze i gospodarcze Rosji	• środowisko przyrodnicze Rosji • surowce mineralne i okręgi przemysłowe Rosji • znaczenie przemysłu w gospodarce Rosji • rolnictwo i usługi w Rosji • wpływ konfliktów na Ukrainie na Rosję	Uczeń: • omawia cechy charakterystyczne środowiska przyrodniczego Rosji na podstawie mapy ogólnogeograficznej • wymienia największe krainy geograficzne Rosji • wskazuje miejsca występowania najważniejszych surowców mineralnych oraz największe okręgi przemysłowe na mapie gospodarczej Rosji • charakteryzuje czynniki decydujące o lokalizacji największych okręgów przemysłowych Rosji na podstawie mapy • omawia znaczenie przemysłu dla gospodarki Rosji • omawia cechy rolnictwa Rosji • wymienia główne uprawy na podstawie mapy gospodarki Rosji • omawia rolę usług w Rosji • przedstawia wpływ konfliktów na Ukrainie na Rosję	VIII.5	• podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 6 • atlas geograficzny • komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • Multibook • omawianie cech charakterystycznych środowiska przyrodniczego Rosji na podstawie mapy ogólnogeograficznej • praca z mapą ogólnogeograficzną – wskazywanie największych krain geograficznych Rosji • analiza mapy gospodarczej – najważniejsze surowce mineralne Rosji oraz największe okręgi przemysłowe w tym kraju • charakteryzowanie czynników decydujących o lokalizacji największych okręgów przemysłowych Rosji na podstawie mapy gospodarczej • omawianie znaczenia przemysłu dla gospodarki Rosji na podstawie tekstu z podręcznika • omawianie cech rolnictwa Rosji na podstawie tekstu z podręcznika • analiza mapy gospodarczej pod kątem najważniejszych upraw w Rosji • omawianie znaczenia usług w gospodarce Rosji na podstawie tekstu oraz diagramu kołowego z podręcznika • burza mózgów – wpływ konfliktów na Ukrainie na Rosję
30.	Relacje Polski z sąsiadami	• stosunki Polski z sąsiadami • przykłady współpracy Polski z sąsiadami • znaczenie euroregionów	• opisuje stosunki Polski z Rosją, Niemcami oraz innym wybranym sąsiednim krajem • wymienia przykłady współpracy Polski z sąsiadami • wymienia wybrane euroregiony i wskazuje je na mapie • omawia znaczenie euroregionów i ich wspólne działania dla rozwoju gospodarki, turystyki i kultury na obszarach przygranicznych	VIII.6 VIII.7	• podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 6 • atlas geograficzny • komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • Multibook • prezentacja multimedialna – stosunki Polski z sąsiadami: Rosją, Litwą, Białorusią, Ukrainą, Czechami, Słowacją i Niemcami • wymienianie przykładów współpracy Polski z sąsiadami • praca z mapą – wskazywanie poszczególnych euroregionów oraz szukanie euroregionu, który znajduje się najbliżej szkoły • omawianie znaczenia euroregionów oraz ich wspólnych działań dla rozwoju gospodarki, turystyki i kultury na obszarach przygranicznych (na podstawie źródeł informacji)
31.	Lekcja powtórzeniowa		Badanie osiągnięć ucznia i efektów kształcenia	VIII.1 VIII.2 VIII.3 VIII.4 VIII.5 VIII.6 VIII.7	• podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 6 • atlas geograficzny • komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • Multibook
32.	Sprawdzenie wiadomości z rozdziału <i>Sąsiedzi Polski</i>				• Test sprawdzający – Książka Nauczyciela